

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В.І. ВЕРНАДСЬКОГО
Навчально-науковий інститут управління, економіки та
природокористування
Кафедра публічного управління та економіки

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор інституту
_____ **В.Г. Горник**
_____ 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ПРАВО В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ”

освітній рівень Магістр

галузь знань 28 Публічне управління та адміністрування

спеціальність
(спеціалізація) 281 Публічне управління та адміністрування

освітня програма Територіальне управління та місцеве самоврядування

тип дисципліни Обов'язкова

Київ – 2020 рік

Розробник: В.В.Пристайко, старший викладач кафедри публічного управління та економіки

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри публічного управління та економіки

Протокол від 17 листопада 2020 року № 5

Завідувач кафедри публічного управління та економіки

С.О. Кравченко

Погоджено:
Гарант освітньої програми

О.Л. Євмешкіна

1. Опис навчальної дисципліни

<i>Найменування показників</i>		<i>Розподіл годин за навчальним планом</i>		
Кількість кредитів:	4	Вид занять	Форма навчання	
Загальна кількість годин:	120		Денна	Заочна
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом:	1	Лекції:	-	6
Семестр:	1	Практичні заняття:	-	-
Тижневе навантаження (год.):		Лабораторні заняття:	-	-
аудиторне:	1	Семінарські заняття:	-	6
самостійна робота:	7	Самостійна робота:	-	108
Форма підсумкового контролю:	Екзамен	Консультації:	-	-
Мова навчання:	українська	Індивідуальні заняття:	-	-

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у ННП кафедри публічного управління та економіки, які безпосередньо проводять заняття або звернувшись з письмовим запитом на електронну пошту за адресою prvalera05@ukr.net.

2. Програма навчальної дисципліни

Передумови для вивчення дисципліни:

Препозит:	Постпозит
Основи публічного управління	Політика в публічному управлінні Публічна служба Стратегічне управління Реформи держави та суспільства Антикорупційна політика та запобігання корупції в публічному управлінні Організація діяльності державного службовця Публічне адміністрування

Мета вивчення дисципліни:

Формування у студентів знань щодо формування, функціонування, та розвитку правового забезпечення публічного управління, а також вмінь та навичок використовувати ці знання у практичній діяльності.

Очікувані програмні результати навчання за дисципліною (за Освітньою програмою):

ПРН 1. Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основи та технології прийняття управлінських рішень, організувати процеси розробки та впровадження рішень щодо політики в публічному управлінні.

ПРН 3. Здійснювати діяльність на публічній службі згідно з ідеологією служіння суспільству, уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію,

використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм.

ПРН 5. Розв'язувати складні задачі публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проекти нормативно-правових актів для їх усунення.

ПРН 6. Проектувати реформи у різних сферах та галузях суспільного життя, розробляти шляхи їх реалізації, виявляти недоліки та помилки в управлінні реформами, надавати рекомендації щодо їх усунення.

ПРН 13. Організовувати діяльність органу публічної влади та його підрозділів, управляти персоналом, впливати на підлеглих, представляти органи публічного управління й інші організації публічної сфери та презентувати для фахівців і широкого загалу результати їх діяльності.

ПРН 14. Здійснювати організаційне та правове забезпечення надання публічних послуг з використанням сучасних технологій та кращих зарубіжних практик.

Загальні та спеціальні компетентності, що формуються у процесі вивчення дисципліни

Шифр та назва компетентності	Результати навчання			
	Знання	Уміння/ навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)				
ФК 5. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування	ПРН 1 ПРН 6 ПРН 13 ПРН 14	ПРН 3 ПРН 5 ПРН 6 ПРН 13 ПРН 14	ПРН 3 ПРН 13 ПРН 14	ПРН 3 ПРН 5 ПРН 6 ПРН 13 ПРН 14

Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Основи теорії права

Тема 1.1. Загальна характеристика права як регулятора суспільних відносин

Визначення поняття «права». Функції права. Поняття та характеристика властивостей права: нормативність, формальну визначеність, державну забезпеченість, системність і загальнообов'язковість. Концепції праворозуміння. Підходи до сучасних концепцій праворозуміння. Правова доктрина. Застосування та юридична природа. Верховенство права та стрижневі елементи. Формальна та матеріальна концепції верховенства права. Доповідь Венеційської комісії «Про верховенство права».

Тема 1.2. Ознаки і джерела норм права

Ознаки норм права: нормативність, загальнообов'язковість, системність, закріплення норм у законах, державна забезпеченість, право. Визначення поняття «джерела права». Види джерел права. Нормативно-правовий акт. Нормативно-правовий договір. Правовий звичай. Правовий прецедент.

Тема 1.3. Система права та система законодавства

Визначення поняття «система права». Предмет та метод правового регулювання. Галузь права. Публічне і приватне право.

Тема 1.4 Закони і підзаконні нормативно-правові акти

Закон: загальна характеристика. Законодавча процедура. Закони конституційні і звичайні та надзвичайні. Систематизація нормативно-правових актів.

Розділ 2. Правове регулювання діяльності органів публічного управління

Тема 2.1. Загальна характеристика правового регулювання державного управління

Державна влада і державне управління як правові категорії. Правове закріплення структури державної влади. Сутність правової форми діяльності держави та її ознаки. Принцип поділу влади. Основні складові правового регулювання державного управління.

Тема 2.2. Правове забезпечення діяльності Верховної Ради України

Засади конституційно-правового статусу Верховної Ради України. Повноваження Верховної Ради України. Компетенція Верховної Ради України. Конституційний склад Верховної Ради України. Позачергові вибори, підстави і порядок дострокового припинення повноважень. Статус народного депутата.

Тема 2.3. Конституційно-правове регулювання діяльності Президента України

Правове визначення поняття «Президент України». Завдання Президента України у межах своїх повноважень. Вимоги до кандидата в Президенти, порядок обрання та припинення повноважень.

Тема 2.4. Система органів виконавчої влади: правове забезпечення

Визначення основних понять. Склад Кабінету Міністрів України, його повноваження. Система органів виконавчої влади. Завдання місцевих державних адміністрацій відповідно до ст. 119 Конституції України.

Тема 2.5. Правові засади діяльності Конституційного Суду України

Статус та повноваження Конституційного Суду України. Вимоги до судді Конституційного Суду. Конкурсні засади відбору кандидатур на посаду судді Конституційного Суду. Порядок призначення суддів Конституційного Суду. Організаційна структура Суду. Форми звернення до Суду. Відкриття конституційного провадження у справі, підстави для відмови у відкритті конституційного провадження у справі та форми конституційного провадження. Види актів. Порядок виконання рішень та висновків Суду

Тема 2.6. Судова влада та прокуратура в Україні: правове регулювання

Судова реформа. Суди загальної юрисдикції. Верховний Суд України. Апеляційні суди. Місцеві суди. Фактори, які негативно впливають на стан незалежності судів в Україні. Визначення понять «прокуратура», «генеральна прокуратура». Конституційно визначені завдання прокуратури. Генеральна прокуратура: функції, структура. Прокурорський нагляд. Спеціалізована антикорупційна прокуратура.

Тема 2.7. Конституційно-правові основи місцевого самоврядування в Україні

Місцеве самоврядування як правова категорія. Правові принципи здійснення місцевого самоврядування. Правове закріплення системи місцевого самоврядування. Правове регулювання компетенції органів місцевого самоврядування.

3. Структура навчальної дисципліни (тематичний план)

ЗАОЧНА ФОРМА

Назви розділів і тем	Кількість годин			
	заочна форма			
	Всього	у тому числі		
		л	п/	се

			ла б.	м.	
1	2	3	4	5	6
Розділ 1. Основи теорії права					
Тема 1.1. Загальна характеристика права як регулятора суспільних відносин	12	2			10
Тема 1.2. Ознаки і джерела норм права	12				12
Тема 1.3. Система права та система законодавства	12				12
Тема 1.4 Закони і підзаконні нормативно-правові акти	14			2	12
Разом за розділом 1	50	2		2	46
Розділ 2. Правове регулювання діяльності органів публічного управління					
Тема 2.1. Загальна характеристика правового регулювання державного управління	10			2	8
Тема 2.2. Правове забезпечення діяльності Верховної Ради України	10	2			8
Тема 2.3. Конституційно-правове регулювання діяльності Президента України	10	2			8
Тема 2.4. Система органів виконавчої влади: правове забезпечення	10			2	8
Тема 2.5 Правові засади діяльності Конституційного Суду України	10				10
Тема 2.6 Судова влада та прокуратура в Україні: правове регулювання	10				10
Тема 2.7 Конституційно-правові основи місцевого самоврядування в Україні	10				10
Разом за розділом 2	70	4		4	62
Екзамен				2	
Усього годин	120	6		6	108

4. Організація самостійної роботи аспірантів

4.1. Підготовка до семінарських занять

Тема 1.4. Закони і підзаконні нормативно-правові акти

Питання до семінарського заняття

1. Закон: загальна характеристика.
2. Законодавча процедура.
3. Закони конституційні і звичайні та надзвичайні.
4. Систематизація нормативно-правових актів.

Тема 2.1. Загальна характеристика правового регулювання державного управління

Питання до семінарського заняття

1. Розуміння державного управління у теорії права.
2. Співвідношення правових категорій "державна влада" і "державне управління".
3. Конституційні засади побудови системи органів державної влади.
4. Базові закони, що регулюють державне управління в Україні.

5. Правова форма діяльності органів державного управління.
6. Принцип поділу влади та особливості його реалізації в Україні.
7. Комплекс підзаконних нормативно-правових актів, що регулюють діяльність вітчизняних органів державного управління.

Тема 2.4. Система органів виконавчої влади: правове забезпечення

Питання до семінарського заняття

1. Конституційно-правове регулювання діяльності Кабінету Міністрів України, проблеми та шляхи його удосконалення.
2. Загальна характеристика правового забезпечення функціонування системи центральних органів виконавчої влади в Україні.
3. Правове регулювання діяльності міністерств України.
4. Правове регулювання діяльності державних служб України.
5. Правове регулювання діяльності державних агентств України.
6. Правове регулювання діяльності державних інспекцій України.
7. Правове регулювання діяльності місцевих державних адміністрацій в Україні та шляхи його розвитку в умовах децентралізації.

4.2. Матеріали для самоконтролю

Самостійна робота магістрів у межах навчальної дисципліни «Право в публічному управлінні» передбачає написання та захист ним творчої роботи до кожного розділу на одну з передбачених переліком тем за власним вибором. Виконання цієї роботи зорієнтоване на практичне застосування знань і розвиток вмінь, здобутих в процесі лекційних і семінарських занять, самостійного опрацювання навчальних матеріалів. Творча робота висвітлює результати самостійного обдумування студентами актуальних правових проблем публічного управління в Україні. Викладення необхідних матеріалів повинно бути лаконічним, чітко сформульованим і відповідати суті проблеми. Результатом написання творчої роботи є обґрунтований авторський висновок щодо обраної тематики і можливі рекомендації для розв'язання проблеми.

Вимоги до захисту творчої роботи:

- творча робота повинна бути підготовлена кожним аспірантом індивідуально;
- виконана творча робота надається у електронному вигляді (файлом) викладачеві не пізніше, ніж за 2 тижні до початку екзаменаційної сесії;
- друкований варіант творчої роботи надається аспірантом під час захисту;
- результати написання творчої роботи презентуються аспірантом під час екзаменаційної сесії у формі короткої доповіді та відповідей на поставлені запитання;
- на захисті для доповіді надається 5 хв.

Структура творчої роботи.

У структурі творчої роботи виділяються такі основні складові частини.

1. Постановка проблеми:
 - короткий аналіз сучасного стану публічного управління у частині, що стосується обраної теми есе, виділення суперечностей та недоліків, що зумовлюють проблему;
 - чітке формулювання проблеми відповідно до виділених суперечностей та недоліків, основні складові проблеми;
 - негативні наслідки того, що проблема не вирішується.
2. Шляхи вирішення проблеми:
 - визначення підходів до вирішення проблеми;
 - опис конкретних шляхів реалізації обраних підходів.
3. Значення для практики:
 - позитивні зміни у галузі публічного управління внаслідок реалізації запропонованих підходів;
 - позитивне значення цих змін для розвитку відкритого врядування.

4. Висновки, що коротко відображають результати проведеного аспірантом дослідження проблеми.

5. Перелік використаних джерел, оформлених згідно із вимогами.

Вимоги до оформлення творчої роботи.

Творча робота має бути роздрукована на білому папері стандартного формату А4. Розмір шрифту – 14 кегель, міжрядковий інтервал – 1,5, поля – 2 см з усіх боків. Титульний аркуш творчої роботи повинен мати такий зміст: назва університету; назва інституту; назва кафедри; назва навчальної дисципліни; тема творчої роботи; прізвище, ім'я, по батькові аспіранта, курс, шифр академічної групи; рік написання творчої роботи. За титульним аркушем слідує план творчої роботи, в якому треба виділити всі її структурні частини. У плані праворуч позначаються номери сторінок початку кожного пункту. Обсяг творчої роботи визначається вмінням аспіранта стисло і водночас вичерпно розкрити тему: показати значення проблеми, що розглядається, оцінити, як вона висвітлюється в спеціальній літературі та розв'язується на практиці, зробити висновки та обґрунтувати власні пропозиції. Обсяг роботи – 15-20 сторінок. Обов'язкова вимога: чітке посилання на джерела інформації. Всі цифри, факти, теорії, думки вчених, цитати повинні мати посилання у вигляді [2, с. 54] (перша цифра означає номер джерела у наведеному в кінці реферату списку літератури, а друга цифра – номер сторінки у цьому джерелі). Бажано використовувати в творчій роботі таблиці, схеми, графіки, діаграми тощо. Список використаної літератури (не менше 7 джерел) оформляється згідно з діючими правилами. Якщо інформація взята з мережі Інтернет, потрібно, як і для звичайної літератури, вказати автора, назву статті, а потім навести адресу сайту в Інтернеті. У творчій роботі мають бути обов'язково авторські пропозиції щодо вирішення проблеми, що розглядається. До тексту творчої роботи додається презентація у форматі Microsoft Power Point обсягом 10-12 слайдів, що відображає основні положення творчої роботи відповідно до його структури.

Перелік тем творчих робіт до розділу 1

1. Функції права.
2. Поняття та характеристика властивостей права.
3. Правова доктрина: застосування та юридична природа.
4. Верховенство права: сутність та реалізація.
5. Формальна та матеріальна концепції верховенства права.
6. Ознаки норм права: загальна характеристика.
7. Види джерел права.
8. Нормативно-правовий акт: поняття, різновиди, ієрархія.
9. Нормативно-правовий договір як джерело права: загальна характеристика та особливості.
10. Правовий звичай як джерело права: загальна характеристика та особливості.
11. Правовий прецедент як джерело права: загальна характеристика та особливості.
12. Публічне і приватне право: порівняльний аналіз.
13. Закон: загальна характеристика та різновиди.
14. Законодавча процедура.
15. Проблеми систематизації нормативно-правових актів.

Перелік тем творчих робіт до розділу 2

1. Правові засади побудови системи органів державної влади.
2. Сутність та особливості правової форми діяльності держави.
3. Проблеми реалізації принципу поділу влади в Україні.
4. Конституційно-правові засади діяльності Верховної Ради України: стан та проблеми.
5. Правове регулювання інституту Президента України та шляхи його удосконалення.
6. Правовий статус та повноваження Кабінету Міністрів України в системі державної влади.
7. Стан та проблеми правового забезпечення діяльності центральних органів виконавчої влади.

8. Проблеми правового регулювання діяльності центральних органів виконавчої влади зі спеціальним статусом.
9. Розвиток правових засад функціонування місцевих державних адміністрацій у контексті децентралізації в Україні.
10. Правовий статус та повноваження Конституційного Суду України.
11. Проблеми правового забезпечення функціонування Конституційного Суду України.
12. Незалежність судів в Україні: правові проблеми.
13. Стан та проблеми правового забезпечення діяльності генеральної прокуратури.
14. Еволюція прокурорського нагляду в Україні.
15. Проблеми правового регулювання діяльності спеціалізованої антикорупційної прокуратури.
16. Правові засади побудови системи органів місцевого самоврядування.
17. Правові принципи здійснення місцевого самоврядування та їх реалізація в Україні.
18. Розвиток правового регулювання місцевого самоврядування у контексті децентралізації в Україні.
19. Правові проблеми реалізації європейських принципів місцевого самоврядування.

4.3. Індивідуальні завдання

Не передбачено.

4.4. Перелік питань для підготовки до підсумкового контролю

1. Поняття та характеристика властивостей права.
2. Функції права.
3. Сучасні концепції праворозуміння.
4. Правова доктрина: поняття та застосування.
5. Верховенство права як правовий принцип.
6. Формальна та матеріальна концепції верховенства права.
7. Доповідь Венеційської комісії "Про верховенство права".
8. Ознаки норм права.
9. Види джерел права.
10. Нормативно-правовий акт.
11. Нормативно-правовий договір.
12. Правовий звичай.
13. Правовий прецедент.
14. Визначення поняття "система права".
15. Предмет та метод правового регулювання.
16. Галузь права.
17. Публічне і приватне право.
18. Закон: загальна характеристика.
19. Законодавча процедура.
20. Різновиди законів.
21. Систематизація нормативно-правових актів.
22. Державна влада і державне управління як правові категорії.
23. Правове закріплення структури державної влади.
24. Сутність правової форми діяльності держави та її ознаки.
25. Принцип поділу влади.
26. Основні складові правового регулювання державного управління.
27. Засади конституційно-правового статусу Верховної Ради України.
28. Компетенція Верховної Ради України.
29. Правова регламентація діяльності Верховної Ради України.
30. Статус народного депутата.
31. Правове визначення поняття "Президент України".

32. Конституційні засади діяльності Президента України.
33. Вимоги до кандидата в Президенти України, порядок обрання та припинення повноважень.
34. Правовий статус та повноваження Кабінету Міністрів України.
35. Система органів виконавчої влади.
36. Правовий статус та повноваження місцевих державних адміністрацій.
37. Статус та повноваження Конституційного Суду України.
38. Вимоги до судді Конституційного Суду.
39. Конкурсні засади відбору кандидатур на посаду судді Конституційного Суду.
40. Порядок призначення суддів Конституційного Суду.
41. Організаційна структура Конституційного Суду України.
42. Форми звернення до Конституційного Суду України.
43. Правова регламентація прийняття рішень Конституційним Судом України.
44. Види актів Конституційного Суду України.
45. Порядок виконання рішень та висновків Конституційного Суду України
46. Судово-правова реформа в Україні.
47. Суди загальної юрисдикції.
48. Апеляційні суди.
49. Місцеві суди.
50. Верховний Суд України.
51. Фактори, які негативно впливають на стан незалежності судів в Україні.
52. Визначення понять "прокуратура", "генеральна прокуратура".
53. Конституційно визначені завдання прокуратури.
54. Генеральна прокуратура: функції, структура.
55. Прокурорський нагляд.
56. Спеціалізована антикорупційна прокуратура.
57. Місцеве самоврядування як правова категорія.
58. Правові принципи здійснення місцевого самоврядування.
59. Правове закріплення системи місцевого самоврядування.
60. Правове регулювання компетенції органів місцевого самоврядування.

5. Критерії та система оцінювання результатів навчання

5.1. Політика курсу

Відвідування лекційних занять є добровільним, проте враховується при підсумковому контролі шляхом задавання додаткових запитань за відповідним матеріалом.

Відвідування семінарських занять є обов'язковим, їх пропуск автоматично знижує підсумкову оцінку за курсом, оскільки на відповідні семінари студент не отримує балів.

Політика академічної доброчесності визначається згідно з Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в Таврійському національному університеті імені В.І. Вернадського.

5.2. Шкала та схема формування підсумкової оцінки Заочна форма навчання

Поточний контроль					Підсумковий контроль	Сума
Розділ 1		Розділ 2				
C1.4	TP1	C2.1	C2.4	TP2	40	100
10	15	10	10	15		

C1.4, ... C2.4 – семінари до тем розділів

TP1, TP2 – творчі роботи до розділів

5.3. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
80-89	добре	B	вище середнього рівня
75-79	добре	C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65	задовільно	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
30-59	незадовільно	FX	необхідне перескладання
0-29	незадовільно	F	необхідне повторне вивчення курсу

6. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Не передбачено.

7. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Адміністративне право : навч. посіб. / за ред. О. І. Остапенка. – К. : Правова єдність, 2008. – 536 с.
2. Адміністративне право України : підручник / Ю. П. Битяк, В. М. Гаращук, О. В. Дьяченко та ін.; за ред. Ю. П. Битяка. – К. : Юрінком Інтер, 2007. – 544 с.
3. Адміністративне право України. Загальне адміністративне право : навч. посіб. / В. В. Галуцько, В. І. Курило, С. О. Короєд та ін.; за ред. В. В. Галуцька. – Херсон : Гринь Д.С., 2015. – Т.1. – 272 с.
4. Адміністративне право. Загальна частина : навч. посіб. / С. М. Алфьоров, С. В. Ващенко, М. М. Долгополова, А. П. Купін. – К. : Центр учбової літ-ри, 2011. – 216 с.
5. Бакуменко В. Д. Теоретичні засади державного управління : навч. посіб. / В. Д. Бакуменко, Л. М. Усаченко, О. В. Червякова ; за заг. ред. Л. М. Усаченко. – К. : Інтерсервіс, 2013. – 174 с.
6. Демків Р. Я. Конституційне право України : курс лекцій / Р. Я. Демків. – Львів : ЛДУВС, 2012. – 332 с.
7. Державне право зарубіжних країн (у схемах) : навч. посіб. / Б. В. Калиновський, О. Я. Лапка, Н. Я. Лапка та ін. ; за заг. ред. О. Я. Лапки. – К. : КНТ, 2012. – 528 с.
8. Задорожня Г. В. Конституційне право України : підручник / Г. В. Задорожня, Ю. А. Задорожний, І. М. Сопілко. – К. : НАУ-друк, 2010. – 448 с.
9. Кириченко В. М. Порівняльне конституційне право: модульний курс : навч. посіб. / В. М. Кириченко, О. М. Куракін. – К. : Центр учбової літ-ри, 2012. – 256 с.
10. Конституційне право України : посіб. для підготовки до іспитів / Ю. Г. Барабаш, Т. М. Слінько, Л. І. Летнянчин та ін. – 3-те вид., перероб. та доп. – Х. : Право, 2016. – 346 с.
11. Навчально-методичний посібник для самостійної роботи та практичних занять з навчальної дисципліни "Адміністративне право" / уклад. : Ю. П. Битяк, В. М. Гаращук та ін. – Харків : Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2016. – 101 с.
12. Особливості публічного управління та адміністрування : навч. посіб. / В. Д. Бакуменко, І. С. Бондар, В. Г. Горник, В. В. Шпачук. – К. : Ліра-К, 2016. – 200 с.
13. Савчин М. В. Конституційне право України : підручник / М. В. Савчин. – К. : Правова єдність, 2009. – 1008 с.
14. Скакун О. Ф. Теорія держави і права: підручник. – Х.: Консул, 2001. – 656 с.
15. Совгіря О. В. Конституційне право України : навч. посіб. / О. В. Совгіря, Н. Г. Шукліна. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 632 с.

16. Теорія держави і права: навч. посіб. / В. М. Суботін та ін. – К.: Знання, 2005. – 327 с.
17. Теорія держави і права: підручник. / С. Л. Лисенков та ін. – К.: Юрінком Інтер, 2005. – 448 с.

Додаткові

1. Адміністративне право України. Академічний курс : підручник / ред. колегія : В. Б. Авер'янов (голова) та ін. – К. : Юрид. думка, 2004. – Т. 1 : Загальна частина. – 584 с.
2. Адміністративне право України. Академічний курс : підручник / ред. колегія : В. Б. Авер'янов (голова) та ін. – Т. 1 : Загальна частина. – К. : Юрид. думка, 2005. – Т. 2 : Особлива частина. – 624 с.
3. Адміністративне право України: основні поняття : навч. посіб. / за заг. ред. І. П. Голосніченка. – К. : ГАН, 2005. – 232 с.
4. Державне управління : підручник : у 2 т. / ред. кол.: Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) та ін. – К. : Дніпропетровськ : НАДУ, 2012. – Т. 1. – 564 с.
5. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. – К. : НАДУ, 2011. – Т. 1 : Теорія державного управління. – 2011. – 748 с.
6. Євтушенко О. Н. Державне управління (Основи теорії державного управління) : навч. посіб. / О. Н. Євтушенко, В. І. Андріяш. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. – Ч. 1 : Основи теорії державного управління. – 268 с.
7. Закон України "Про державну службу" від 10 груд. 2015 р. № 889-VIII // Голос України. – 2015. – 31 груд.
8. Закон України "Про Кабінет Міністрів України" від 27 лют. 2014 р. № 794-VII // Голос України. – 2014. – 1 берез.
9. Закон України "Про Конституційний Суд України" від 13 лип. 2017 р. № 2136-VIII // Голос України. – 2017. – 2 серп.
10. Закон України "Про місцеве самоврядування в Україні" від 21 трав. 1997 р. № 280/97-ВР // Голос України. – 1997. – 12 черв.
11. Закон України "Про місцеві державні адміністрації" від 9 квіт. 1999 р. № 586-XIV // Уряд. кур'єр. – 1999. – 15 трав.
12. Закон України "Про Раду національної безпеки і оборони України" від 5 берез. 1998 р. № 183/98-ВР // Голос України. – 1998. – 3 квіт.
13. Закон України "Про Рахункову палату" від 2 лип. 2015 р. № 576-VIII // Голос України. – 2015. – 8 серп.
14. Закон України "Про Регламент Верховної Ради України" від 10 лют. 2010 р. № 1861-VI // Голос України. – 2010. – 17 лют.
15. Закон України "Про судоустрій і статус суддів" від 2 черв. 2016 р. № 1402-VIII // Голос України. – 2016. – 16 лип.
16. Закон України "Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини" від 23 груд. 1997 р. № 776/97-ВР // Голос України. – 1998. – 20 січ.
17. Закон України "Про центральні органи виконавчої влади" від 17 берез. 2011 р. № 3166-VI // Уряд. кур'єр. – 2011. – 12 квіт.
18. Кодекс адміністративного судочинства України від 6 лип. 2005 р. № 2747-IV // Голос України. – 2005. – 23 серп.
19. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 груд. 1984 р. № 8073-X. – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
20. Конституційне право України : підручник / за ред. В. П. Колісника, Ю. Г. Барабаша. – Х. : Право, 2008. – 416 с.
21. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
22. Кримінальний кодекс України від 5 квіт. 2001 р. № 2341-III // Голос України. – 2001. – 19

- черв.
23. Про затвердження Порядку проведення службового розслідування стосовно осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування : постанова Кабінету Міністрів України від 13 черв. 2000 р. № 950 // Уряд. кур'єр. – 2000. – 15 лип.
 24. Про затвердження Порядку проведення спеціальної перевірки стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, та посад з підвищеним корупційним ризиком, і внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України : постанова Кабінету Міністрів України від 25 берез. 2015 р. № 171 // Уряд. кур'єр. – 2015. – 9 квіт.
 25. Про затвердження Правил етичної поведінки державних службовців : постанова Кабінету Міністрів України від 11 лют. 2016 р. № 65 // Уряд. кур'єр. – 2016. – 20 лют.
 26. Про затвердження Регламенту Кабінету Міністрів України : постанова Кабінету Міністрів України від 18 лип. 2007 р. № 950 // Офіц. вісн. України. – 2007. – № 54. – С. 21.
 27. Про затвердження рекомендаційних переліків структурних підрозділів обласної, Київської та Севастопольської міської, районної, районної в м. Києві та Севастополі державних адміністрацій : постанова Кабінету Міністрів України від 18 квіт. 2012 р. № 606 // Уряд. кур'єр. – 2012. – 13 лип.
 28. Про затвердження Типового регламенту місцевої державної адміністрації : постанова Кабінету Міністрів України від 11 груд. 1999 р. № 2263 // Офіц. вісн. України. – 1999. – № 50. – С. 77.
 29. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади : постанова Кабінету Міністрів України від 10 верес. 2014 р. № 442 // Уряд. кур'єр. – 2014. – 16 верес.
 30. Про упорядкування структури апарату центральних органів виконавчої влади, їх територіальних підрозділів та місцевих державних адміністрацій : постанова Кабінету Міністрів України від 12 берез. 2005 р. № 179 // Офіц. вісн. України. – 2005. – № 11. – С. 17.

Інформаційні ресурси

1. Законодавство України. – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/main/a>
2. Інститут законодавства Верховної Ради України. – <http://instzak.rada.gov.ua>
3. Національна академія державного управління при Президентові України. – <http://www.academy.gov.ua>
4. Національна рада реформ. – <http://reforms.in.ua/>
5. Національне агентство України з питань державної служби. – <http://nads.gov.ua/>
6. Національний інститут стратегічних досліджень. – <http://www.niss.gov.ua>
7. Президент України. Офіційне інтернет-представництво. – <http://www.president.gov.ua>
8. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. – <http://www.kmu.gov.ua/ua>
9. Фонд "Демократичні ініціативи" ім. І.Кучеріва. – <http://www.dif.org.ua>
10. Центр політико-правових реформ. – <http://www.pravo.org.ua>